

Laps räägib siis, kui ...

Signe Raudik

Midrimaa lasteaia logopeed
TÜ eripedagoogika osakonna õppejõud

Ootused lasteaiaas tehtavale tööle

Mis fookuses?

Mis tuleks sinna tõsta?

Miks on jutustamine oluline?

- me elame tekstide maailmas
- lapse toimetulek sõltub sellest,
 - ... kui hästi ta mõistab teksti
 - ... kui hästi ta suudab ennast väljendada
- uuringud on näidanud, et tekstiloome oskus on üks kooliedukuse näitaja
- jutustamisoskus eristab erineva keelelise arengu ja võimekusega lapsi
- jutustamisoskus toetub ja toetab lapse kognitiivset arengut (mõtlemine)
- hea suulise teksti mõistmise ja loomise oskus on eelduseks kirjaliku kõne kujunemisele

NB! Enam tähelepanu siduskõne/jutustamisoskuse arendamisele!

Kuidas lapsed jutustavad?

Enne paneb ta šampooni. Siis edasi ta nagu teeb ... peseb teda. Ja järgmisena paneb vett ... kuivatab ja siis kammib kammiga.

(koolieelik)

Elas kord Anu. Ta hakkas Mukiga mängima, aga Muki oli väga must. Anu mõtles, et peseb Muki ära. Anu tõi vanni, pani Muki sinna sisse, lasi vett, kallab šampooni. Siis hakkas pesema. Muki sai puhtaks. Anu kuivatas ära ja tegi ilusa soengu.

(koolieelik)

Millal alustada?

- 2-aastane
- 3-aastane
- **5-aastane**
- 7-aastane

Millest alustada?

Muinasjutt?

Lasteraamat?

Dramatiseering?

Sündmuse kirjeldus?

Lugude rääkimine?

...

Olupilt?

Seeriapilt?

Mida kujundada?

Jutu sisu

1. Teema piiritlemine:
 - Millest rääkida? (materjali kogumine)
 - Kellele rääkida?
 - Mida on oluline rääkida, mida mitte? (valik)
2. Materjali loogiline järjestamine (ajaline seos, põhjus-tagajärg seos)
3. Keeleliste vahendite valik, nende kombineerimine. Lausete omavaheline seostamine.

**Jutu
vormistamine**

Kuidas kujundada?

Millest koosneb hea jutustus?

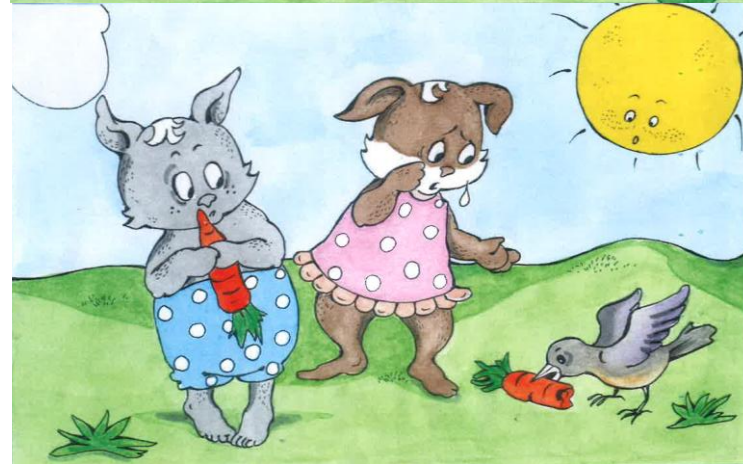
Story Grammar Model

(Stein & Glenn, 1979)

Sissejuhatus

Käivitav sündmus
Sisemine plaan ja
tegutsemine

Otsene tulemus
Reaktsioon

Jutustades jutustama

4-10-aastaste laste jutustamisoskuse arendamine
Merit Hallap, Marika Padrik, Signe Raudik

Jutustuse käivitav sündmus?

Kuidas?

1. Pildiseeria analüüs

- tegelased ja tegevuste ajalina järgnevus
- sündmuse taust – kus, millal toimus?
- tegevuste, sündmuste põhjendused
- tegelaste mõtted ja emotsioonid

2. Näidisjutt - kujunevad skeemid, jutu mudelid, stsenaariumid

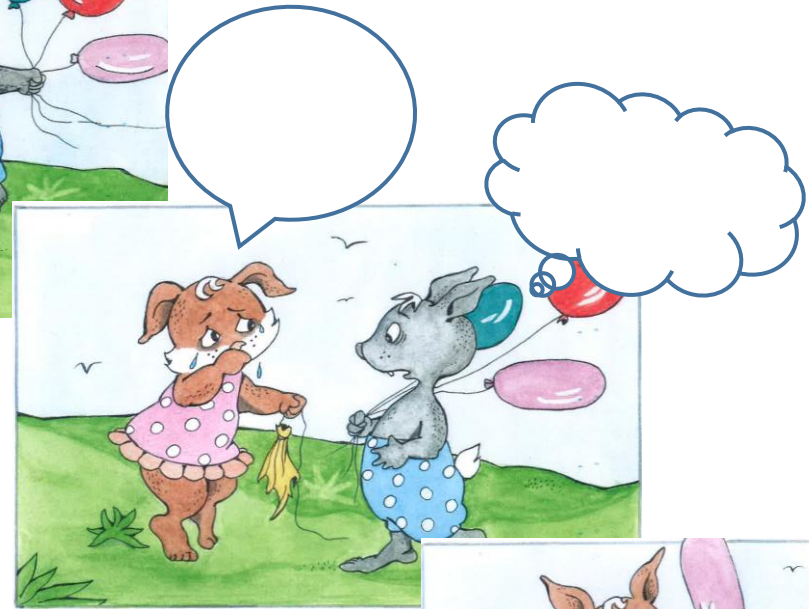
3. Näidisjutu analüüs – kuidas laps mõistis teksti? Miks vajalik?

Põimuvad: pildiseerial nähtav info, täiskasvanu jutustusest saadav info, lapse mälus olev info (teadmised/kujutlused) sarnaste olukordade kohta

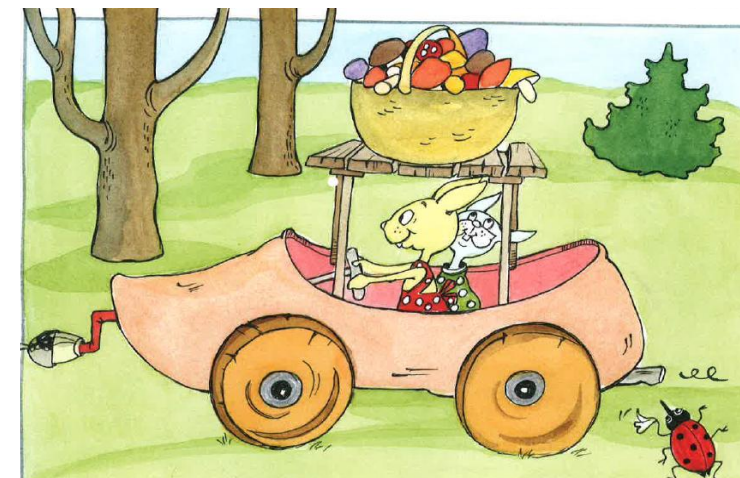
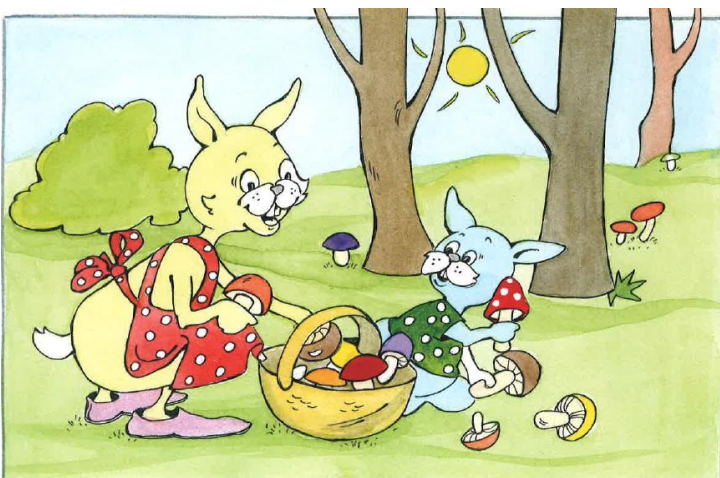
4. Jutustamine

Mis veel areneb?

- Mõtlemisoskus
- Tegelaste ja enda käitumise analüüsimise oskus
- Tegelaste /enda emotsioonide, tunnete, mõtete analüüsimise oskus
- Dramatiseering, dialoog
- Lugemisoskus

Meie lemmik

Laps räägib siis, kui ...

- tal on eeskujud
- ta saab aru
- tal on piisavalt oskusi, kuidas seda teha
- ta on motiveeritud rääkima/jutustama
- lugude loomine ja jutustamine pakub talle rõõmu
- ...

Aitäh kuulamast!

